

**Tréning pamäti  
a vyšetrenie  
kognitívnych funkcií**

MUDr. Niké Makarová





# Pamäť

- **Tri zložky pamäti:**
- Vštiepivosť (schopnosť prijímať nové vnemy)
- Retencia (schopnosť držať v pamäti nezmenené vnemy)
- Výbavnosť (schopnosť si podľa potreby uvedomiť a vybaviť žiadaný vnemy)



# Poruchy pamäti

- Pri poruchách pamäti môže byť postihnutá akákoľvek z jej troch zložiek.





# Demencia

- Demencia je **komplexnejšia** porucha ako iba porucha pamäti, postihnuté je:
  - Orientácia
  - Myslenie
  - Chápanie
  - Schopnosť učenie, počítania a reči
  - Úsudok
- Zhoršenie kognitívnych funkcií je skôr alebo neskôr sprevádzané narušením chovania, emócií a vôľových vlastností.





## Meranie rozsahu pamäti- numerická pamäť

- Zapište čísla, ktoré ste si zapamätali







## Meranie rozsahu pamäti- slovná pamäť

- Zapište slová, ktoré ste si zapamätali







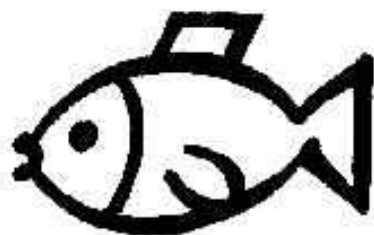
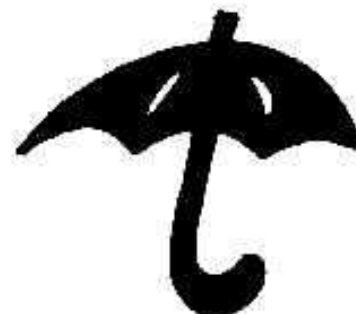


## Meranie rozsahu pamäti- vizuálna pamäť

- Zapište názvy obrázkov, ktoré ste si zapamätali



2 minúty



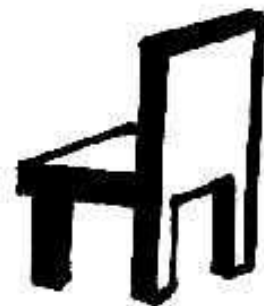
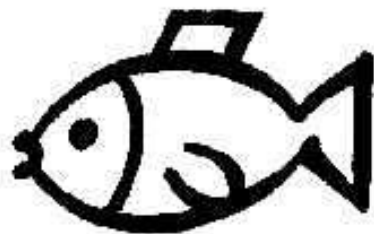




## Správne odpovede

- **Čísla:** 3 4 // 7 2 // 5 2 1 // 7 4 8 // 9 5 3 4 //  
8 9 1 7 // 9 6 5 3 2 // 1 5 4 8 7 // 6 2 3 2 1 8 //  
7 2 8 9 2 4 // 4 3 3 2 1 8 5 // 9 2 5 9 6 3 7 2 //  
3 5 7 5 8 2 3 3 2 // 5 2 3 8 9 4 2 1 8 3  
(14 číselných radov)
- **Slová:** lopata, somár, auto, zemiak, strom, dvere,  
stôl, vedro, ostrov, jablko, koza (11 slov)
- Počet obrázkov 12







# Hodnotenie

- 5 správne - môže byť,
- 7 správne - OK,
- 9 správne ( a viac) - super





## Epizodická pamäť

- Obsahuje udalosti a informácie zo sledovaného obdobia, je úzko spojená so životom a osobnosťou človeka. Je to akýsi duševný pohyb v čase.





## Epizodická pamäť

- Predstavte si miesto, osoby, atmosféru a vráťte sa do daného obdobia. Odpovedzte na otázky:
- Čo ste robili včera večer?
- Ako ste prežili posledný víkend?
- Ako ste oslavovali posledné narodeniny?
- Kedy a kde ste boli na zájazde alebo výlete?
- Aké divadelné alebo filmové predstavenie ste videli naposledy?
- Ako ste oslavovali svoje dvadsiate narodeniny?
- Kde ste oslavovali Silvestra na prelome tisícročí?







# Sémantická pamäť

- Sémantickú pamäť tvoria všeobecné poznatky. Niekedy sa nazýva aj lexikálna (slovníková) pamäť.





## Sémantická pamäť

- **Odpovedajte na nasledujúce otázky:**
- Ako sa volá súčasný americký prezident?
- Aké je hlavné mesto Portugalska?
- Aký je chemický vzorec kuchynskej soli?
- Kto je autorom románu „Vojna a mier“?
- Z ktorých farieb sa skladá dúha?
- Koľko svetadielov je na zemeguli?
- Kto bol prvým kozmonautom a koľkokrát obletel Zem?
- Napíšte aspoň jedného nositeľa Nobelovej ceny.





## Sémantická pamäť – správne odpovede

- Barack Obama
- Lisabon
- NaCl
- Lev Nikolajevič Tostoj
- Od vonkajšieho okraja k vnútornému: červená, oranžová, žltá, zelená, modrá, indigová, fialová
- 6 svetadielov
- Jurij Gagarin, obletel Zem jedenkrát
- Napr.: A.Fleming, Marie Curie, J.Heyrovský, J.Seifert, R.Koch, E.Hemingway....





# Sémantická pamäť

- Medzinárodný deň žien
- Deň vzniku SR
- Deň slovanských vierozvestcov
- Pamiatka zosnulých
- Deň učiteľov
- Deň víťazstva nad fašizmom
- Deň boja za slobodu a demokraciu
- Sviatok Božieho narodenia
- Sviatok práce
- Deň Ústavy Slovenskej republiky
- 2.november
- 1.september
- 28.marec
- 8.máj
- 8. marec
- 17.november
- 1.máj
- 25.december
- 1.január
- 5.jún





## Testovanie porúch pamäti

- **MMSE** (Mini-Mental State Examination): praktická metóda pre hodnotenie stavu kognitívnych funkcií. Je rozdelená na 2 časti., prvá vyžaduje len ústne odpovede, testuje orientáciu, pamäť a pozornosť. Druhá časť testuje schopnosť pomenovať, sledovať verbálne a písomné pokyny, spontánne napísať vetu a nakresliť mnohouholník podľa potreby.
- Norma je 30-24 bodov, test nie je časovo obmedzený.





# Testovanie porúch pamäti

- **Hachinského ischemické skóre:** používa sa na dif.dg. AD a VD.

○ náhly začiatok .....	2
○ postupujúca deteriorácia .....	1
○ fluktuujúci priebeh .....	2
○ nočné zmätenosti .....	1
○ relatívne zachovaná osobnosť .....	1
○ depresia .....	1
○ telesné ťažkosti .....	1
○ emočná labilita .....	1
○ hypertenzia .....	1
○ CMP v anamnéze .....	2
○ iné známky ATS .....	1
○ fokálne symptómy psychické (fatické, gnostické) .....	2
○ topický neurologický nález .....	2





## Hachinského ischemické skóre

- Hodnotenie sa robí na základe údajov získaných z psychiatrického a neurologického vyšetrenia, neprítomnosť príznaku sa skóruje 0.
- Hodnotenie:
  - Skóre 0-4 svedčí pre AD.
  - Skóre 5-6 neumožňuje rozlíšenie AD a VD
  - Skóre 7 a viac svedčí pre vaskulárnu demenciu





## Testovanie porúch pamäti

- **Test verbálnej fluencie:** Pacient má počas jednej minúty vymenovať čo najviac miest (alebo zvierat). Počet menší ako 12 svedčí pre poruchu kognitívnych funkcií.







## Testovanie porúch pamäti

- **Clock test (hodinkový test):** podstatou je biely predtlačený kruh so stredom na bielom papieri. Pacient má nakresliť ciferník hodín a zaznačiť zadaný čas. Hodnotíme správne umiestnenie číslic a zakreslenie dvoch rozlíšiteľných hodinových ručičiek a presné zaznačenie času.





## Testovanie porúch pamäti

- **TYM (test your memory)- max 50 b**
- MMSE sa používa 30 rokov (max 30 b)-štandard
- **TYM**- širší rozsah skóre, až 13 b. delí normu od stredne ťažkej AD, rozlišuje až 10 kog. zručností
- Rýchla a jednoduchá administrácia (pacient sám)
- Senzitivita (42 b. a menej) 93% AD a MMSE 52% (23b a menej)
- Test bol preskúmaný v UK (Cambridge) v spolupráci s GP foundation





## Testovanie porúch pamäti

- Niekoľko jednoduchých otázok na ambulancii všeobecného lekára:
- Orientácia pacienta: osobou, miestom, situáciou a časom.
- Ak je pacient v doprovode druhej osoby, opýtame sa na identitu tej osoby.
- Základnú informáciu o stave krátkodobej pamäti nám poskytnú dve otázky: čo pacient dnes raňajkoval, čo včera večeral, prípadne, aký deň bol včera, a čo robil.





ĎAKUJEM ZA POZORNOST

